

GIZELA HRIBAR: »Odnos do dela je zdaj manj resen, manj zagrizen.«
Foto: S. R.

NAD 30 LET ZVESTOBE »SVOJI TOVARNI«

Boljši kos kruha da le trdo delo

Gizela Hribar je v črnuško Elmo prišla leta 1951.

Pred kratkim so delavci DO Elma organizirali srečanje delavcev, upokojujencev in njihovih družinskih članov in tako počastili tudi 16. september, ko je pred 32 leti tovarna bila predana v upravljanje delavcem. Za dolgoletno delo so številni delavci dobili priznanja; med njimi ni bilo malo takih, ki že več kot trideset let delajo v tej tovarni.

Kaj človeka pritegne, zadrži, spodbuja, da tako dolgo ostane v delovni sredini, me je zanimalo, ko sem gledala te jubilate. Gizela Hribar je tudi ena od njih in kratak razgovor z njo mi je kmalu razkril to skrivnost.

»Pred enaintridesetimi leti sem kot devetnajstletno dekle prišla iz Lendave na Črnučo in se zaposlila v Elmi. Prej sem nekaj časa delala pri Nafti v Lendavi, za sabo pa sem imela tudi tri mesece dela na mladinski delovni akciji na progi Šamac-Sarajovo. Trdega dela sem bila vajena in še danes mislim, da je to edini pravi način, da si človek zasluži večji in boljši kos kruha.

»Kako ste začeli v Elmi?«
»Najprej sem dobila delo v vrtilnici, ki pa sem ga kmalu zamenjala z delom v skladišču pri kontroli proizvodov. Potem sem se zaposlila v montaži, kjer sem še danes, vendar sem v tem času opravila tečaj za predelavko. To izobraževanje je zahtevalo seveda precej napora in časa, saj sem skupaj z ostalimi bila po dvanajst ur kar šest mesecev v tovarni.

»Tako dolgo ste že v tovarni temu že lahko rečemo zvestoba, ki ima prav gotovo neko osnovo.

»Za vsako delo smo poprijeli v tistih povojnih letih, ne samo roke, tudi srce in predvsem dobro voljo smo vložili vanj. Prosti čas smo si zapolnili ponavadi s popoldanskim udarniškim delom, kar ni imelo za posledico samo večje količine proizvodov, ampak je prispevalo tudi k dobrem odnosom med delavci.

Vesnilo me je tudi delo predelavke v montaži, saj to ni samo rutina, je delo z ljudmi, med ljudmi. Novoga je od vsega začetka do danes toliko, da kar težko verjamem svojim očem. Delovni pogoji so veliko lažji, boljši, vendar se mi zdi, da je odnos do dela manj resen, manj zagrizen. Lahko rečem, da je med mlajšimi delavkami premo laže zasidrana zavest, da mora človek svojo plačo zaslužiti, da brez dela ni jela. Tudi tisto pristno vključnost v delovno okolje, v delovni kolektiv pogrešam in vendar bi se mi zdela povezanost s tovarno, zdaj ko delavec razpravlja in odloča o mnogih več stvareh kot pred tridesetimi leti, bolj razumljiva.

Svojo voljo do dela in svojo preprčanost, da je tako prav, skuša Gizela prenašati na mlajše sodelavke. In ni tako samo v tovarni, saj ima tudi družino, ki ji je hotela olepšati življenje in ni nikoli obmela hrbita dela, ko so zidali hišo. Tudi če bi hotela zmanjšati pomen njenim lastnim besedam, bi me rezultati njenega dela prepričevali o njihovi resnici. Torej volja do dela, delo in občutek pripadnosti tovarni, so Gizelo Hribar tako dolgo zadržali v Elmi.

STANKA RITONJA

O OSNUTKU DOKUMENTA LJUBLJANA 2000

Za Bežigradom smo pohiteli

Razprava o delovnem osnutku urbanističnega načrta Ljubljane je za Bežigradom praktično končana, od devetih srečanj v krajevnih skupnostih, jih je že bilo osem. Igor Zajec, predsednik občinskega komiteja za urbanizem, gradbene zadeve, komunalno in stanovanjsko gospodarstvo in Vido Vavken iz ZIL tozd Urbanizem-LUZ sta povedala, da udeležba kljub temu, da so razprave združevali za več krajevnih skupnosti, ni bila najboljša. »Pri-pombe smo razporedili v štiri kategorije,« pravi Vido Vavken. »V prvo smo uvrstili tiste, ki so širšega pomena in jih bo treba proučiti na mestni ravni, v drugo pripombe, ki so lokalnega pomena, v tretjo sodijo pripombe, ki pravzaprav ponavljajo že znana dejstva, v četrto pa pripombe, ki nimajo neposrednega stika z javno razpravo. Pripombe iz tretje skupine bomo ob koncu razprave v Ljubljani (treba je reči, da je Bežigrad daleč pred ostalimi občinami, saj drugje razpravo šele začinjajo) razvrstili tudi po področjih (stanovanjsko gospodarstvo, promet, ekologija, varstvo kulturne in naravne dediščine itd.) in tako dobili dober pokazatelj, kaj ljudi najbolj zanima.«

Stičnih točk dosedanjih razprav je kar precej: skrb za kmetijsko

zemljo, velika skrb za pitno vodo, razprave o ekoloških vprašanjih, zahteve po zelenju, razprave o ljubljanski klimi. Prav na vseh razpravah pa ljudje sprašujejo in posredujejo svoja mnenja predvsem o svojem okolju, pozabljajo pa na širši pogled, ki ga daje dokument »Ljubljana 2000«. Za krajane je še vedno najbolj zanimivo njihovo domovanje in kaj se bo z njim oziroma v neposredni okolici dogajalo. »Tu je treba povedati še nekaj: vsakdo želi čimmanj posegov v prostor okrog sebe, večinoma se zavzema-jo za stanje, kakršno je.

Krajani pa pozabljajo tudi na širši družbeni interes in se zavzemajo za lociranje industrijskih con, prometnih povezav in podobnega kaj drugega, pri tem pa seveda pozabljajo, da tudi tam žive krajani z enako zahtevo, naj bodo vse te novosti – kje drugje, pravita sogovornika.

Za vse tiste, ki so zamudili razpravo v krajevni skupnosti, je koristna informacija, da je v Zavodu za plan na Poljanski cesti stalna razstava o delovnem osnutku dokumenta »Ljubljana 2000«; za večje skupine po dogovoru pripravijo tudi organizirano vodstvo.

S. D.

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE

Za vsakogar nekaj

Slovensko mladinsko gledališče je mladim, mlajšim in najmlajšim na široko odprlo svoja vrata konec septembra s predstavo »Ujetniki svobode« mladega slovenskega pisatelja Emila Filipiča, ki jo je na odrske deske postavil Janez Pipan.

Med najzanimivejše predstave letošnje sezone nedvomno sodi adaptacija Shakespearovga taksta »Romeo in Julija«, v kateri je dogajanje postavljeno v Berlin tridesetih let. Pri izpeljavi predstave, ki bo luč sveta zagledala na odru Kulturnega doma Ivana Cankarja, bodo sodelovali tudi pesniki ljubljanskega baletnega ansambla. Glavne vloge je režiser Timothy Byrt for zaupal Volju Zidarju in Dragi Potočnjakovi, v alternaciji s Potočnjakovom pa se bo slovenskemu občinstvu prvič v zahtevnejši vlogi predstavila Damjana Černe.

Najmlajšim obiskovalcem Mladinskega gledališča bo namenjena predstava Dušana Jovanoviča

»Hladna vojna babice Mraz«, ki jo bodo predvajali okoli novega leta, režiral pa jo bo Vinko Modermöfer. Istočasno pa se bo moški del ansambla pripravil na premiero »Razrednega sovražnika« mladega angleškega dramatika Nigla Williama, ki bo namenjena predvsem srednješolcem, režiral pa jo bo Vito Taufer.

Kot peto predstavo v sezoni si bomo lahko ogledali krstno uprizoritev Revolucijskega diptiha – Rudi-ja Šeliga. V igri, ki bo namenjena odraslim mladim, se avtor spopade z vprašanjem usode človeka v revoluciji. Predstavo bo režiral gost iz Skopja Siobodan Unkovski.

Sezono 1982/83 bo Slovensko mladinsko gledališče sklenilo s predstavo »Menjava duha« Roberta Schackneya, ki jo je prevedel in adaptiral Tomaž Kralj, režiral pa jo bo Božo Šprajc.

J. M.

IRENA KOPRIVEC:

Nova stanovanja pod starimi strehami

Šestindvajsetletna IRENA KOPRIVEC, ki je bila izvoljena za novo predsednico bežigradske občinske konference Zveze socialistične mladine Slovenije, je že pet let zaposlena v slovenskem tozd Polifinalnih izdelkov. Tako smo prebrali v skopi predstaviti, ki je bila pripravljena za programsko volilno sejo. Malokdaj pa ve, da je Irena poleg tega tudi naša občanka, da je sedem let zabijala gole v Rokometnem klubu Olimpija ter da zelo rada kuha, še posebej kakšne nove jedi, polne presenečanj... Tisti, ki bi jo radi spoznali, se odpravite na Golovec ali na Šmarno goro. Tam jo boste prav gotovo srečali, ko se bo sprehajala s svojim psom.

Že na programsko volilno sejo bežigradske občinske konference mladine je Irena, takoj ko je bila izvoljena za mladinsko predsednico, razložila, kako bo potekalo delo bežigradske mladine v pravkar začetem mandatnem obdobju. Stabilizacija, preostava gospodarstva in njegova usmerjenost v večji izvoz, utrjevanje delegatskega sistema, povečanje produktivnosti, ter večja izraba delovnega časa in delovnih zmognosti je le nekaj tistih splošnih in širših družbenih prizadevanj, h katerim bo velik delež prispevala tudi mladina. Poleg tega pa čaka mlade veliko dela tudi na področju urejanja kadrovske politike, štipendiranja, zaposlovanja pripravnikov in manjšanja nezaposlenosti med mladino.

»Ob razpravi o dokumentih za bližajoči se mladinski kongres, smo se mladi še bolj kot prej zavedli svojega težavnega družbenoekonomskega položaja. Mlade družine velikokrat ne morejo do svojih stanovanj. Zato nas čaka veliko dela tudi pri uveljavljanju ideje, da bi preuredili stara mestna jedra in podstrehe, tako da bi pridobili veli-

IRENA KOPRIVEC: »Mladi želimo prispevati k stabilizaciji gospodarstva.«

Foto: V. P.

ko novih prebivališč tudi za mladino,« je menila Irena.

Kakšna pa je vloga družbenopolitične delavke v današnji družbi, ko pravimo, da sta spola popolnoma enakopravna? Irena je žensko družbenopolitično delo občutila na lastni koži že zelo kmalu, saj je bila njena mama zelo aktivna ravnateljica vrta. Že od malih nog torej za njo podoba ženske, ki bi bila zaprta samo med štiri stene in svoje kuhinjske posode, sploh ne obstaja. »Človek je vendar družbeno bitje, zato bom tudi sama, čeprav bom imela neko družino, otroke, še vedno družbenopolitično aktivna,« je objubilala Irena. Vendar so ti časi za Ireno še daleč. Trenutno ima polne roke dela na bežigradski občinski konferenci mladine.

VIDA PETROVČIČ

MILENA MIHELIC:

Še vedno je čas za pripombe

Na 11. kongresu Zveze socialistične mladine Slovenije bodo bežigradske občinske konference mladine zastopali štiri delegati – Janko Popit, Vlado Dimovski, Irena Koprivec, Fikret Muhamedagić in dosedanja predsednica bežigradske mladine Milena Mihelič. Slednja bo zastopala mladino naše občine tudi na zveznem mladinskem kongresu.

Milena Mihelič je kot predsednica v prejšnjem mandatu marljivo spremljala vse priprave na kongres in pestre razprave o osnovnih organizacijah. »Kongresni dokumenti so zdaj v predlogu res bolj razumljivi, kot je bil osnutek. Pri njihovem oblikovanju pa so bile upoštevane tudi številne pripombe prav mladine iz naše občine,« je menila Milena Mihelič. Dejala je, da dokumenti še vedno niso dovolj opredelili težav usmerjenega izobraževanja, sodelovanja vse jugoslovanske mladine na področju informiranja, v predlogu statuta pa je izpuščena tista pripomba, ki so jo izrekli bežigradski mladinci, da bi morali opredeliti položaj zaposlenih v družbenopolitičnih organizacijah, saj je njihovo delo tudi politično odgovorno.

Razprava o kongresnih dokumentih se nadaljuje do kongresa, ki

MILENA MIHELIC: »Na nekatera odprta vprašanja bo odgovoril šele kongres.«

Foto: V. P.

bo 22., 23. in 24. oktobra v Novem mestu. Morebitne nove pripombe na gradiva bodo delegati bežigradskih mladincev posredovali ostalim na kongresnih razpravah.

V. P.

pisma bralcev

ŠE ENKRAT:

»75 cicibanov pred vrati«

Članek Vide Petrovič z naslovom »75 cicibanov še pred vrati«, ki je bil objavljen v Zboru občanov dne 14. 9. 1982, me je vzpodbudil, da se oglašam v vašem glasilu. Omenjeni članek bralca v kratkem seznanja z hvalovrednimi prizadevanji krajanov in predstavnikov Krajevne skupnosti 7. september in Urške Zatlje pri urejanju otroškega varstva in izgradnji ter usposobitvi novega oddelka enote Vzgojno varstvenega zavoda Posavje na Glinškovi ploščadi 22. Ob tem pomembnem uspehu krajanov je predsednik gradbenega odbora novinarki govoril tudi o načrtih in prizadevanjih, da do konca leta zgradijo in uredijo še »skelet« pod mostom na Bratovski ploščadi 30, ki bi lahko nudil varstvo še 75 otrokom.

Med 75 otroki, ki pa so bili formalno že sprejeti v oddelku Vzgojno varstvenega zavoda »Ciciban« na Bratovski ploščadi 30 oziroma po besedah predsednika gradbenega odbora v »skelet« pod mostom – je tudi moj otrok. Povedati je

treba, da smo bili starši otrok že v mesecu juliju s strani ravnateljice VVO »Ciciban« obveščeni o sprejemu otrok v oddelku na Bratovski ploščadi 30 in sicer predvidoma – s 1. 10. 1982, pri čemer staršem ni bilo niti omenjeno, da so bili otroci dejansko sprejeti v oddelku, ki ga ni. Starši, ki smo sprejeti tako obvestilo, smo bili dolžni do 26. 8. 1982 izpolniti vso potrebno dokumentacijo, opraviti zdravniške preglede itd. za sprejem otrok v »skelet« oddelka VVO. Razumljivo je, da so marsikateri starši otrok sprejetih na tak način in oddelku na Bratovski ploščadi 30, v zaupanju v poslovanje VVO Ciciban predvidoma 1. 10. 1982 od-povedali bodisi doseданje varstvo za svojega otroka bodisi odklonili varstvo v drugi VVO.

Sprejem 75 otrok v oddelku VVO »Ciciban«, ki ga ni, ni mogoče obravnavati drugače kot grobo zavajanje staršev in skrajno neodgovorno ravnanje odgovornih delavcev Vzgojno varstvene organizacije. Ravna-telj kot odgovorni delavec, ki je

kot je splošno znano, dolžan skrbeti za zakonitost dela vzgojno varstvene organizacije bi bil seveda pri odločanju o sprejemu otrok v VVO dolžan opozoriti pristojni organ na okoliščino, da VVO niti nima potrebnih dovoljenj za izgradnjo objekta ter da je sprejem otrok predvidoma 1. 10. 1982 nerealen in nemogoč. Obveščati starše o sprejemu otrok z okvirnim datumom, ki se po besedah predsednika gradbenega odbora, lahko giblje od dveh, po vsej verjetnosti pa več mesecev od predvidenega datuma, pa je milo rečeno neresno.

Tako ravnanje odgovornih delavcev upravičeno razburja ljudi ter med ostalim nedvomno zastavlja vprašanje odgovornosti v naši samoupravni družbi, o čemer sicer načelno mnogo govorimo in pišemo, a le redko tudi izvajamo.

JASNA DOLNIČAR-GLOBAČNIK

Pojasnilo predsedstva skupščine skupnosti otroškega varstva občine Ljubljana-Bežigrad:

Predsedstvo skupščine skupnosti otroškega varstva, ki je bilo seznanjeno s pismom Jasne Dolničar-Globačnikove, je na svoji seji dne 5. oktobra obravnavalo probleme, ki so se pojavili v zvezi z graditvijo treh oddelkov vzgojno varstvene organizacije Ciciban